

Universitätsbibliothek Wuppertal

Q. Horatius Flaccus

Horatius Flaccus, Quintus

Amstelaedami, 1728

Widmungsbrief an Robert Harley

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-830](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-830)

NOBILISSIMO & PRAESTANTISSIMO

V I R O

ROBERTO HARLEIO,

BARONI DE WIGMORE,

COMITI OXONII,

ET

COMITI MORTIMERO,

MAGNAE BRITANNIAE

THESAURARIO,

RICHARDUS BENTLEIUS.

Horatius Flaccus, VIR NOBILISSIME, Lyricorum Latinorum olim summus, hodie solus; cum jam diu apud me non illiberali hospitio acceptus esset, ac tandem domo emigrare velle videretur; interrogatus Quo tenderet & Cujus in patroni aedes se recipere cogitaret; ille enimvero, Se quantumvis humili genere natum Primoribus civitatis olim placuisse; *majoresque nido pennas extendentem*, praeter Polliones, Messallas, alios, opibus honoribus studiisque praecellentes, etiam CILNIUM MAECENATEM (clarissimum in omne aevum carissimumque Nomen) sic consuetudine sua sibi devinxisse, ut *Convictor*

*

tor

tor ei & Sodalis appellari meruerit: Huic hodie si aut similis aut secundus quispiam commonstrari sibi possit, nihil prius se habiturum, quam ut illuc continuo advolet: Se quidem, ut ad domum quondam Palatinam ipsius literis Caesaris accitum sine ejus offensione recusasse, ita nunc ad AUGUSTA Penetralia verecundari accedere: Ceterum *cum magnis vixisse solitum* non posse jam *curata tam bene cute* senioque sibi absterfo humiliora sectari; sed, ut his forte temporibus (quamquam o!) Maecenati parem aliquem sperare vix liceat, infra Polliones saltem nolle descendere. Miratus equidem sum tam elegantem tamque paucorum hominum, atque necdum post tot elapsa saecula *quaesitae olim meritis superbiae* immemorem. Vultuque ego jam tum optata pollicente, Quin bono animo es, inquam, téque illi ipsi HARLEIO, quem jamdudum voto fingere atque ambire mihi videris, tradam & commendabo; illud prius & mea & publica voce dixisse ausus, Te omnia quae vel in Maecenate tuo tantopere praedicasti, aut paria apud Hunc Nostrum aut potiora reperturum. Nam ut externa illa primum memorem, Genus dico & Imagines; scimus Hunc, pariter atque Illum Tuum, *Equestri* quidem loco ortum, Gente vero in primis splendida ac vetusta; quae & *Atavos* quoque *Reges* primordiis suis attingat; quae a multis retro saeculis saepe domi forisque *magnis legionibus imperitarit*; quae nusquam penitus intermissa per tot aetates claritudine non modo nobilissimas quasque Regionum harum Familias cognatione sibi junxerit; sed & Galliae quoque, parte sedem solumque mutante, HARLAEOS dederit proceres, tam Sagi illic quam Togae muneribus jam inde semper illustres. Ille quidem Tuus, *intra fortunam suam* & in Equestri Ordine substitisse contentus, majora consequi vel nequirit vel non concupivit: Hunc Nostrum, abnuentem quidem & moras injectantem, cum vota Civium Patriaeque discrimina, tum judicia REGINAE non saeculi modo sui sed omnium aetatum Optimae perpulerunt denique, ut Senatus inferioris Princeps jam tertium lectus ad Celsissimum Ordinem vel serus ascenderet; inque titulos VERORUM Oxonii quondam Comitum & MORTIMERORUM Baronum de Wigmore, quos sibi Consanguineos in stemmate recenset,

non

D E D I C A T I O.

non alienus adscisceretur. Neque vero Sanguinis tantum, sed & Doctrinae causa aequum erat; ut ab Urbe bonis literis Musisque consecrata Ipse omnium literatorum Decus & Tutela cognomen suum duceret. Jam autem quam tu Tuo mirificam sive Caesaris seu Patrum Populive gratiam jure olim gratulatus es; cum, ut ex periculoso morbo recens convaluerat, tota cavea & orchestra *laetum theatris ter crepuit sonum*: hunc Suae dicam an Humanae gentis amorem si & Nostro non minorem obtigisse dixerō; vel illa dies mihi testis erit, cum in ipsa Regia concilioque Procerum a scelestissimo omnium nec Britannae nationis sicario cultello percussus est: irritō quidem vulnere, sed haud dubie (nisi praesens Numen avertisset) letali ad praecordia futuro. Illa, inquam, dies, quam carus omnibus viveret, certissima dedit testimonia. Quo enim gemitu, qua hominum trepidatione, cum faucibus ad penates suos lectica delatus est, primus ille nuntius accipiebatur? Qui erat civitatis habitus, qui singulorum animi; dum in arto diu salutis mortisque confinio (vix Sospitatore illo RADCLIVIO laetiora promittere auso) vita Illi dubia traheretur? communi tum in uno capite periculo vel ab aemulis & adversariis veras voces eliciente. Qui vero Ipsius interea vultus, quam sui confimilis? & ad recentem ictum interritus, & ad lentam ancipitemque curationem imperturbatus: tamquam vel *non doleret vulnus*, vel saltem ingens doloris pretium solatiumque secum ferret; cum Ipsius pectore feliciter est interceptum, quod (ut credere par est) in sanctissimum REGINAE pectus quandoque destinabatur. Ubi primum vero incolomis ad curas publicas redibat; quo Ille occurso, qua adclamatione, quibus votis ominibusque, locis omnibus exceptus est? Quid notas ea tempestate Principis voces, quid Senatus totius gratulationes commemorem? in Annales utique ituras, neque sic subito fortuitoque sermone nobis delibandas. Porro autem quas tua aetas in CILNIO naturae doctrinaeve dotes veris olim laudibus in caelum ferebat; sublimem & erectam indolem, ingenium demerendis hominibus natum, vigore ac lenitate mixtissimum animum, maximarum curarum sub altissimae quietis specie capacem, diversissima Reip. munia pari omnia

D E D I C A T I O.

facilitate, felicitateque obeuntem, literarum denique cultum promtamque semper in eruditos munificentiam; parce tandem, Horati, metuere, ne ex illis, aut siqua illis majora sunt, in HARLEIO quidquam desideres. Quippe & Noster ad summa omnia natura formatus, Parisque optimi & sapientissimi praeceptis innutritus, jam a teneris ferme unguiculis ea Sui documenta dedit; quibus tum protinus quantus hodie est sperari ac praevideri potuerat. Quis enim vel tui meique loci, quos illa bonae mentis Soror ad labores quosvis subeundos vel invites quondam impulit, tam assidue acriterque liberalibus studiis dedit operam, quam Ille sponte in re Paterna tam praeclara & opulenta? Quis eorum, quibus id solum & negotio & victui est, tot quot Ille priscorum annalium volumina, tot leges, ritus, foedera, bella gentium pacesque, versavit manu memoriaque tenuit? Neque vero, quod in Tuo olim laudabas, *utriusque modo linguae sermones* edidicit; sed Latinis Ille Graecisque literis Hebraicas quoque junxit, raro utique in illa fortuna sanctoque instituto: quo & usque eo proventus est, ut difficilia aliquot Sacri Codicis loca ex Judaicis monumentis egregie illustraverit; quae tamen verecundus Sui aestimator in scriniis premit. Jam autem quid tibi ego Ejus indolem consuetudinemque praedicem? Ubi laetior severitas, aut gravitate temperatior comitas? Ubi pectus purius aut humanius; cui nec aerugo malignitasve inolevit, neque contemtor ille animus commune nimis in tam alto fastigio malum? Quis aut prospera fert moderatius; aut, sicubi casu culpave aliena bene consulta male cesserint, adversa generosius? Quid fidem dicam & taciturnitatem; quid orationem suadendi dissuadendive semper potentem? Quid res pene dissociabiles; tam ad subita & acuta casuum velox ingenium, quam ubi in longinquum consulendum est cautum atque providum; tam probis candideque agentibus nudum atque apertum, quam in versutos & veteratores tectissimum & tutum undique? Unum scire licet ad juvanda Principis onera quasi genitum & factum: qui legum jurisque patrii scientissimus idem & servantissimus, cum Principi imperii Vim, tum Civibus Libertatem publicam felici connubio junctas norit tueri.

Quid

D E D I C A T I O.

Quid porro quod tot negotia administrat, otianti pene similis; sub tanta occupationum mole vultu vitaeque tranquillus; & desperanda aliis agens, sine ulla ostentatione agendi. Quid quod remissionum horas & intervalla curarum, non ille alea nec histrionibus ceterisque voluptatibus vulgi, sed elegante & erudito otio solet dispungere: teque, Flacce, identidem, nunc *rheda iter faciens*, nunc domi ad subcivica temporum Sibi comitem evocabit. Postremo autem, quod pene ego primarium existimo, non tu hodie, ut olim Maecenatiana, in sterilem domum concesseris, & querelis *repudiisque quotidianis* turbidam; sed amore casto concordem, pulchraque prole florentissimam: ubi spectare tibi & audire dabitur Juventutis nostrae Principes, Britanniaeque spem geminam, EDVARDUM HARLEIUM *Baronem de Wigmore*, GEORGIUMQUE HAIUM *Viccomitem de Dupplin*; ingenuarum virtutum ambos, animique & ingenii vel in prima lanugine adultos; Fortunae autem in quam aluntur plusquam capaces; Illum tanto Parente, Hunc Socero dignissimum, qui & nunc tam ingenti Ejus imagine minime obscurantur. Neque vero id te retardet, quod in ea (proh dolor) tempora devenimus, ubi scissa dissensionibus odiisque communitate (per eos maxime qui ministros se & adjuutores Partium venditant) non virtute amplius ac bonis artibus, sed clamoribus utrimque calumniisque certatur. Ut enim olim, licet in Bruti quondam castris Tribunus, Maecenatis Augustique gratiam tenuisti, nullo ea de causa frigore imminutam: ita nec Noster speculabitur, utrisne tu ex Partibus an ex neutris nunc adveneris; Ipse medius omnibusque aequus, & egregio Publico compescens hinc vel inde nimios factiososque; qui tumultuando adipisci flagitant, quae quiete & modestia jure sibi desperent; quae inita inter paucos potentiae societate ceteris omnibus ad honores aditum intercludunt: pernicioso ambitu (nisi primus is eat obviam matureque occurrat) vel in ultima gladiatorum aliquando erupturo. Sed haec paullo commotius; & meliora ominabimur. Tu vero, si Domus tibi, si Dominus, si Contubernales jam placent, i prope ac pede fausto, *posteramque istam* & recidivam *laudem* laetus capesse. Vix dici potest, VIR PRAE-

D E D I C A T I O.

STANTISSIME, quam his vocibus accensus gaudioque delibutus Ho-
 ratius, non gradu, sed cursu ad Te recta contenderit; adeo ut Com-
 mendatitias meas seu festinatione & studio sive sui fiducia neglexerit
 accipere. Tu tamen, fat scio, Ipsius quidem praecipue, sed & Mea
 nonnihil gratia, cujus Notas Emendationesque secum circumfert, in
 Tuorum eum numero habebis. Neque enim vereor, ne haec qualia-
 cumque sunt Nostra Tibi isto nomine viliora sint, quod a mei Ordinis
 homine profiscantur. Ita nunc quidem quorundam importunitas
 totum gregem apud plerosque in invidiam adduxit: verum alia Tibi
 mens est, alia morum via: nam & omni vita antea & nunc cum
 maxime auctoritatem ac fidem verbo veteri facis, *Qui bona fide DEUM
 colit, amat* & SACERDOTES. Obtinebunt igitur & haec Nostra lo-
 cum aliquem in Bibliotheca tua amplissima; qua (praeter parabiles il-
 las Typographiae divitias) magno sumtu studioque collegisti vetustos
 omnium linguarum Codices MSStos Mille amplius & octingentos, at-
 que incredibilem insuper Membranarum vim, cum quos Rotulos tum
 quas Chartas appellamus; quorum illi ad Mille reor & quingentum,
 hae ad tredecim Millium numerum facile assurgunt. Hic tibi instru-
 mentorum veterum, partim in Urbe, partim rure in avitis aedibus
Bramtoniae Castello (quod ab EDVARDI usque I aetate per BRYA-
 NUM HARLEYUM Equitem ad feros adhuc nepotes demissum est)
 thesaurus adservatur: quotidiano quidem is auctu crescens, & jam
 nunc multo ditior futurus; nisi ad alia damna per Civiles superiore
 saeculo Tumultus castellis, templis, villis, nemoribusque vestris illata
 Bibliothecae quoque locupletissimae direptio accessisset. Maeste ea
 virtute, VIR LITERATISSIME; deque omni Antiquitate, cujus
 tamquam ex naufragio tabulas conquiris undique & conservas, perge
 bene mereri. Haec laudabilis Tua luxuries, haec honesta avaritia
 est: haec Tibi inter tot egregia non in ultimis laudum erit, qua Tu
 aliorum seu immensa villarum spatia, seu pictarum tabularum miracu-
 la, sive pecuniosam senectam, & exaeques & antecellas. Neque vero
 de Vetustate solum, sed & de praesenti posteraque aetate, sicut me-
 reris optime, ita porro mereberis: nisi (dictu nefas) desciscas atque de-

D E D I C A T I O .

degeneres ab insitis Familiae virtutibus ; quae potentissimae olim MORTIMERANAE domus cum ob sanguinis conjunctionem tum ob viciniam amicitii implicata, ruinaeque ejus propinquitate patrimonii suis magnam partem excussa, vel in accisis tamen rebus fortunaequae pristinae reliquiis egregios bello Duces & pace Senatores suis quemque temporibus Reip. praestitit. Quis enim, ut antiquiores praeteream, Proavo tuo THOMA Senatore sapientior? cujus si fanis olim consiliis JACOBUS ille I ut aurem, ita & mentem commodasset, cum novae aulae lenociniis a rectis tutisque abstractus ad prava & ancipitia prolaberetur ; non utique miseranda illa & nefanda accidissent, quae CAROLUS filius religiosissimus Princeps postea perpeffus est. Ille vero, praefago jam tum futurorum animo, non rebus se civilibus immiscere amplius voluit: sed in agros se suos recipiens honestissimo in otio literataque senectute octogenarius ibi vixit. Interea tamen Avi tui ROBERTI *Militis de Balneis* praeclaris operis laboribusque immo & periculis usa Patria est; quippe qui in conventu Senatorum tum praesens agebat, cum perditissima conjuratorum manus Curiam ipsam comitalem simul omni cum stirpe Regia & utriusque Ordinis flore ac robore tantum non jam flammis involverat. Tum vero Parentem tuum EDVARDUM, fortissimum & integerrimum virum, quis satis digne prosequatur? *de Balneis* itidem *Militem*, sed qui nobiliores *Viccomitis* titulos delatos sibi rejecerat, sua satis & ingenita nobilitate conspicuus. Is cum a CAROLO II *Dunkerkam* praesidio militari tenendam accepisset; idque agi videret, ut urbs ista tam natura loci quam manu munitissima Gallo venderetur, principio summa vi in Senatu contendebat ; & (frustra obnitente aula) in inferiore domo perfecerat, ut Lege lata, quo alienari ne umquam posset, in ditionem Regiam hereditarii juris redigeretur: neque postea vel terrore vel precibus vel pretio eoque ingenti perduci potuit, ut incepto desisteret urbemve traderet. Praefectura igitur amotus, & successore sibi misso Britanniam reversus, id primum miranti Regi exposuit, Quae in armamentariis & horreis & cetero apparatu habuerit, vel sola majoris esse quam quanti Ille integram urbem emtori addixerat: tum deinde,

non

D E D I C A T I O.

non mediocrem numorum summam (decem millia pondo erant signati argenti) clam in subita obsidionis à se reservatam, & in arca illic ferrata relictam: hanc sibi Rex quamprimum advehi juberet, ne & ista Gallo tam quaestuosae mercaturae fieret accessio. *Heu pietas, heu prisca fides!* quantis exinde *Dunkerkam* proditam calamitatibus luumus! at Hujus si tum monitis obtemperatum fuisset; eam nobis opportunam hostibusque infectam penes nos stantem haberemus, quam excidendam mox fore soloque aequandam pene summa jam votorum & instar triumphi est. Consiliine tamen plus mirer, an singularis & in exemplis hodie memorandae abstinentiae? Quam nullo negotio periculove ad se avertere potuit tam grandem pecuniam, eam Is recenti licet contumelia offensior insperatam & intactam Principi exhibuit. Nihil igitur novum & non Paternum, **VIR GENEROSISSIME**, vel in summa tua integritate atque innocentia dedisti: nec sane ego innatam Tibi pecuniae contemtionem, quantumlibet alioqui raram, in laudibus Tuis ponendam mihi censeo: qua tamen admirabili cum prudentia & sagacitate conjuncta id nuper consecutus es; ut Te unum Fisco Regio praesidere, sibi civitas omnis plenius quam Tibi gratuletur. Te certe Aerarii frena moderante, numquam deerunt vel in his Numariae rei angustiis paratae civium voluntates; quoad omnes lentissimi Belli reliquiae prospere sepeliantur. Ecquando tamen & an umquam is dies illucescet, quo Europae per tot lustra in se collisae, neque proeliis solum sed & pestilentia exhaustae, laetissimus ille **PACIS** vultus affulgeat; majori jam viventium parti numquam conspectus? Enimvero in his armis justissime indutis, tam Principis auspiciis quam fide Sociorum, tam Ducum consiliis quam Militum virtute freti, felicem aliquando rerum exitum spe certa praecipimus. Quid mali tamen Ductoribus hostium non merito imprecemur? quibus etiam victis *bellum utile* est; qui in imperiis consenescere cupiunt quantumvis infelicibus; qui toties fusi ac fugati, castrisque & exercitibus atque urbibus exuti, certamen nihilominus trahunt, ut nobis vel vincendo damnosum, ita suis sibi que exitiabile. Sed bene habet, quod ad feram supplicandi confessionem redacti à Clementissima

RE-

DEDICATIO.

REGINA pacem tandem expetunt. Quicumque sane Peloponnesiaci vel Punici belli (quae diuturnitate cum hoc nostro fere sola certare possunt) eventus secum exputet; & exortos tum semper utrimque, qui aut prave pertinaces aut foede cauponantes coalescentem subinde pacem discuterent rumperentque, donec alterutrius demum partis vel internecione vel perpetua servitute sit debellatum: is eandem hodie funestam fatalemque gentibus vecordiam jure extimescat; cum tam multos esse ubique videat, quibus longo usu jam Bellum negotiatio est, & inter omnes pecuniarum vias quaestus uberrimus: his profecto vel aequissimis licet pactionibus quae tandem pax placere poterit? Accingere igitur, VIR SAPIENTISSIME, & in hac ancipiti tempestate quicquid virium in pectore condidisti excute & exprome. In Te omnium ora conversa sunt, in Te arrecta expectatio est. Haec momenta Te unicum Teque totum exposcunt. Hic Tibi utrimque pariter & in diversa laborandum erit; ne qui nulla pace contenti erunt, utilissimam exturbent; neu (ut saepe alias) quorum arma vicerimus, eorum arte astutiaeque in conditionibus vincamur. Tu vero utramque partem (neque vanum augurium est) plenissime exequeris; cum is sis, quem neque callidissimus ludificari queat, nec turbulentissimus de recto proposito dimovere. Adeste igitur bono cum omine, optatissimae Jani Calendae; dignus profecto dies, quo Conventibus de re tanta indictis auspicatum detur exordium; quo totus ille & insequentes anni feliciter fausteque decurrant; quo, in hac longa armorum serie res dudum desitae & sepultae, sua Populis quies; suus Literis honos, sua denique Commerciis praemia redintegrentur. Jam nunc fallor an clamores ego nauticos & ovantem strepitum audire mihi videor; jam rates navalibus diripiuntur, jam merces variae convolant & regnator omnium Pannus; Tua VIR MAXIME providentia Tuisque ventis ad Oceani sinus ultimos & gravida pretiosis metallis arva convehendae. Ita quidem inique comparatum est; antiqua veneratione prosequimur, praesentia livore deprimimus: aderit tamen tempus, cum omnia omnium instituta pulcherrimum hoc Tuum repertum fulgore suo praestinguet: in quo cum omnia prorsus mirifica sint nihil magis

**

tamen

D E D I C A T I O.

tamen admirari subit quam saluberrimam Παιδανύκην; qua & aere alieno fidem publicam liberaſti, idemque (quod homines ſua ſponte nunquam aggreſſi eſſent) ad Commerciorum incrementa Britannicaſque opes immenſum olim augendas blandiſſima neceſſitate convertiſti. Quid porro reſiduum eſt; niſi ut cum alios omnes jam longe poſt Te reliqueris, Tecum poſtea certamen inſtituas? En ſtadium, quod timide ingrediaris! En palma, quam difficiliſſime auferas! Effice tamen, ſi poteris, ſive humana virtus id recipit, ut praeterita Tua venturis exſuperes. Inque his, ut ad mea me ſacra referam, reſpice oro rem Literariam; afflictaſt fane atrocitate licentiaque temporum, atque aegre admodum ex ingruentis barbariae diluvio caput feſſum exferentem. Si quaeris ſubſcribi ſtatuis PATER ACADEMIARUM; ſi dicto Principis fidem impleſ, quo LITERATORUM FAUTOR publice audiviſti; haec Te cura quandoque tangat: haec edera inter olivas tuas circum tempora Tibi ſerpat. Sic Te Deus Opt. Max. domumque Tuam diu ſoſpites conſervet: ſic quam hodie habes magnitudinem, illibatam ad ſepulchrum ſero deferas: ſic Tuos Tibi ſuperſtites habeas, Filium ac Filias parvuloſque duos ex filia Nepotes; quorum alter a matre adhuc dulce rubet, alter dimidiatis jam verbis Te Avum ſaluare geſſit; feſtivi ambo amabileſque, & expreſſiſſima Parentum effigies; quique mira natalium felicitate materno genere STAFFORDOS Angliae, paterno HAIOS Scotiae Conſtabularios complexi, id ſummi olim ſtagitii Vocabulum ex utroque ſibi regno hereditarium ducunt. Vale, VIR NOBILISSIME, & feliciter rem gere. CANTABRIGIAE e Collegio S. TRINITATIS, MDCCXI ſexto Idus Decembres, ipſo HORATII die Natali.

VITA